

Utrikesutskottet

Berättelse från Finlands delegation i Europarådet om verksamheten i den parlamentariska församlingen 2016

INLEDNING

Remiss

Berättelse från Finlands delegation i Europarådet om verksamheten i den parlamentariska församlingen 2016 (B 5/2017 rd): Ärendet har remitterats till utrikesutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- ordförande, Finlands delegation i Europarådet Maria Guzenina
- råd för internationella ärenden, delegationssekreterare Gunilla Carlander.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Människorättscentret

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Människorättsorganisationen Europarådet grundades år 1949. Dess grundläggande uppgift är att värna och utveckla mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen. Finland har varit medlem i Europarådet sedan 1989. Utrikesutskottet vill betona betydelsen av Europarådets grundläggande uppgift i ett läge där rättsstatsutvecklingen, yttrandefriheten och organisationens övriga grundläggande värderingar och principer ställs inför utmaningar också i etablerade demokratier.

Under 2016 utvecklades läget i Turkiet i en oroväckande riktning. Europarådets församling såg enligt berättelsen med oro i synnerhet på de ökande inskränkningarna av yttrandefriheten och mötesfriheten, rättsväsendets krympande oberoende och våldsdåden mot kurder såväl i Turkiet som utanför landets gränser. Utskottet instämmer i att läget i Turkiet är oroväckande och anser det angeläget att församlingen fortsatt når ut med sitt främsta budskap till Turkiet om vikten av att leva upp till rådets grundläggande värderingar och principer. Det är dessutom mycket problematiskt att parlamentarikerna fråntagits sin immunitet och att det förekommit arresteringar av parlamentariker.

Betänkande UtUB 4/2017 rd

Relationen mellan Europarådet och Ryssland var fortfarande låst under året. Församlingen höll fast vid sitt beslut från 2014 att begränsa Rysslands deltagande i församlingens arbete på grund av den ryska ockupationen av Krimhalvön och Rysslands agerande i östra Ukraina. I protest deltog Ryssland för sin del fortfarande inte i sessionerna. Utskottet konstaterar att avsaknaden av en politisk lösning och krisen i Ukraina är ett hinder för att relationerna mellan Europarådet och Ryssland ska kunna normaliseras.

Utskottet anser att uppföljningen av medlemsåtagandena är en väsentlig del av församlingens verksamhet. Granskningsutskottet, som har hand om uppföljningen, arbetade under året på rapporter bland annat om hur de demokratiska institutionerna fungerar i Turkiet, Ukraina och Azerbajdzjan. Läget i Polen togs upp på granskningsutskottets agenda på grund av den oroväckande rättsstatsutvecklingen i landet.

Utrikesutskottet ser med oro på trenden att allt fler medlemsländer inte lever upp till sina medlemsåtaganden. När organisationens principer och beslut ifrågasätts och verksamheten försvåras måste man tänka igenom hur förutsättningarna för verksamheten kunde förbättras.

Våld mot kvinnor var ett av församlingens spetsteman 2016. Här vill utskottet framhäva betydelsen av den så kallade Istanbulkonventionen om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet. Det är viktigt att genomförandet av konventionen fortsätter och utvidgas. I Finland trädde konventionen i kraft 2015, och en genomgång för att evaluera genomförandet kommer att inledas i höst.

Ett villkor för medlemskap i Europarådet är att medlemsländerna ordnar fria och rättvisa val. Utskottet lägger vikt vid valövervakning som redskap för att övervaka att det här villkoret uppfylls. Under berättelseåret övervakade församlingen parlamentsvalen i Kazakstan, Serbien, Vitryssland, Jordanien, Marocko, Georgien, Montenegro och Makedonien samt presidentvalet i Moldavien och folkomröstningen om grundlagen i Azerbajdzjan. Församlingen fick inte någon inbjudan att övervaka dumavalet i Ryssland.

Utskottet pekar på betydelsen av gott samarbete mellan Europarådet och andra centrala organisationer som deltar i valövervakningen, bland annat för att undvika meningsskiljaktigheter om hur väl rättsstatsprincipen efterlevts vid val.

Slutligen välkomnar utskottet etableringen av ett tätare samarbete mellan de nordiska och baltiska länderna vid Europarådets sessioner. Genom att samarbeta kan NB 8-länderna stärka sitt inflytande för att främja mänskliga rättigheter och demokrati i Europarådets breda medlemskår.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Utrikesutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner ett ställningstagande med anledning av berättelse B 5/2017 rd.

Betänkande UtUB 4/2017 rd

Utskottets förslag till ställningstagande

Riksdagen har ingenting att anmärka med anledning av berättelsen.

Helsingfors 30.5.2017

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Matti Vanhanen cent
vice ordförande Pertti Salolainen saml
medlem Sirkka-Liisa Anttila cent
medlem Tiina Elovaara saf
medlem Pekka Haavisto gröna
medlem Seppo Kääriäinen cent
medlem Tom Packalén saf
medlem Antti Rinne sd
medlem Veera Ruoho saf
medlem Alexander Stubb saml
medlem Lenita Toivakka saml
medlem Erkki Tuomioja sd
medlem Stefan Wallin sv.

Sekreterare var

utskottsråd Tiina Larvala.